

Kannanotto

Vapaa julkaistavaksi 9.9.2016

Järjestöt vaativat: Helsingin kannettava vastuunsa hätmajoituksen järjestämisestä

Järjestöt kiittävät Helsingin päättäjiä aktiivisuudesta yhdenvertaisen hätmajoituksen järjestämisessä. Sosiaali- ja terveyslautakunta äänesti toukokuussa hätmajoitusoikeuden laajentamisen puolesta niin, että jatkossa kaikilla riippumatta kansalaisuudesta tai maassaolotuksesta olisi oikeus hätmajoitukseen henkeä ja terveyttä uhkaavissa tilanteissa. Kaupunginhallitus ja -valtuusto käsittelevät asiaa syksyn aikana.

”Toivomme Helsingin päättäjiltä rohkeutta jatkaa ihmisoikeuksia puolustavalla linjalla,” kommentoi Heli Aali Pakolaisneuvonta ry:n Paperittomat-hankkeesta.

Viime talven kovissa pakkasissa useita ihmisiä jäi hätmajoituksen ulkopuolelle ja paperittomia henkilöitä hoitavalla Global Clinicillä jouduttiin hoitamaan jopa hyvin vakavia paleltumia. Allekirjoittajatahojen tiedossa on myös tapauksia, joissa hätmajoitusta ei ole järjestynyt edes kiireellisestä sairaalahoidosta kotiutuville potilaille, vaikka lääkäri on arvioinut majoituksen toipumisen kannalta välttämättömäksi.

Pakolaisneuvonta ry:n Paperittomat-hankkeen ja valtuutettu Veronika Honkasalon aiheesta tekemät kantelut ovat parhaillaan eduskunnan oikeusasiamiehen käsittelyssä.

”Meillä ei ole aikaa jäädä odottelemaan oikeusasiamiehen ratkaisua. Kaupungin on toimittava nyt, ettei kukaan jää ensi talvena pakkaseen,” sanoo matalan kynnyksen toiminnan esimies Jussi Lehtonen Vailla vakinaista asuntoa ry:stä.

Helsingin kaupungin ohjeistuksella on rajattu ihmisiä hätmajoituksen ulkopuolelle muilla perustein kuin heidän tarpeensa mukaan. Tämä ei ole hyväksyttävää. Perustuslaki ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset edellyttävät, että jokaiselle järjestetään välttämätön toimeentulo ja huolenpito riippumatta maassaolotuksesta tai oleskelun kestosta. Myös Suomessa toisella paikkakunnalla kirjoilla olleiden suomalaisten oikeutta hätmajoitukseen on rajoitettu Helsingissä.

Tällä hetkellä hätmajoituksen ulkopuolelle jäävät ulkomaalaiset ovat pääosin EU-kansalaisia muun muassa Romaniasta, Bulgariasta ja Virosta. He ovat tulleet Suomeen parantamaan toimeentuloaan ja ovat saattaneet työskennelläkin Suomessa jo pitkään. Siirtolaisista romanivähemmistöön kuuluvat kohtaavat kotimaissaan syvää köyhyyttä ja syrjintää.

Kokonaisuutena tarkastellen liikkuvien EU-kansalaisten on todettu hyödyttävän jäsenmaita: He ovat koko väestöä useammin työmarkkinoilla ja parantavat talouden toimintakykyä paikkaamalla osaamisvajetta ja auttamalla poistamaan työmarkkinoiden pullonkauloja.¹

”Emme voi vain poimia rusinoita pullasta vapaan liikkuvuuden suhteen. Ihmiset liikkuvat ja niin pitkään, kun he ovat täällä, meillä on vastuu siitä, ettei ketään jätetä heitteille”, tiivistää johtava diakoniatyöntekijä Marita Nummelin Helsingin erityisdiakoniasta. Viranomaisen tulee viimesijassa suojella jokaisen henkeä ja terveyttä ja riittävien hätmajoitustilojen järjestäminen on tämän velvollisuuden ydintä. Oikeus hätmajoitukseen kuuluu jokaiselle, joka ei itse pysty järjestämään ihmisarvoista majoitusta.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä vapaa liikkuvuus: viisi merkityksellistä toimenpidettä. Euroopan komissio, Bryssel 2013.

Lisätietoja:

Jussi Lehtonen

Matalan kynnyksen toiminnan esimies

Vailla vakinaista asuntoa ry

Puh. 050 373 0920

jussi.lehtonen(at)vvary.fi

Heli Aali

Lakimies

Paperittomat-hanke, Pakolaisneuvonta ry

Puh. 045 237 7104

heli.aali(at)pakolaisneuvonta.fi

Mukana kannanotossa:

ADRA Finland säätiö

Emmaus Helsinki ry

Ensi- ja turvakotien liitto ry

Globaali sosiaalityö ry

Helsingin Global Clinic

Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien erityisdiakonia ja kansainvälinen työ

Ihmisoikeusliitto

Moniheli ry, Katto-hanke

Pakolaisneuvonta ry:n Paperittomat-hanke

Sininauhasäätiö

Suomen Caritas ry/ Caritas Finland rf

Suomen Mielenterveysseura ry

Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piiri

Suomen Setlementtiliitto

Vailla vakinaista asuntoa ry

Vapaa Liikkuvuus -verkosto

Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry